

Slovak A: literature – Standard level – Paper 1
Slovaque A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Eslovaco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov. Vo svojej práci reagujte na obidve otázky za textom.

1.

Cukor, bič a nič

14. november

Ležal som doma v posteli, nikam som nechcel ísť, zdalo sa mi, že nič nemá zmysel, bol som unavený, bolel ma žalúdok, mal som štikútku, cítil som ostrú tepavú bolesť v spánkoch, a tak som si hovoril, že ak je pravda všetko, čo som si pred pár dňami prečítal v časopise na

5 Santinom záchode v článku o nervovom zrútení, tak som sa práve nervove zrútil. Celkom ma to zistenie uspokojilo. Niekedy je čakanie na pohromu horšie než pohroma samotná. S nadľudským úsilím som zdvihol telefón a preložil obe pracovné stretnutia, ktoré som mal zaznačené v diári, na iný termín. Vyhovoric som sa na chrípku, pretože keby som pravdivo povedal, že som čerstvo zrútený, možno by sa naše stretnutia odložili rovno ad acta.

10 Urobil som si kávu a začal som sa opäť zamýšľať nad sebou.

„To je tá najväčšia blbosť,“ povedala mi neskôr Hysterka. „Vo chvíli, ako bola táto, si sa mal pustiť do stierkovania, do ošíkavania kachličiek alebo aspoň do umývania okien. Fyzická práca zaháňa nevhodné myšlienky zabrdávajúce do samotnej podstaty bytia. Nad podstatou bytia sa človek môže zamýšľať, len keď je čo najviac zbavený emócií. Keď je v depke, povoľuje sa

15 špekulovanie len po level ‚chladnička‘ a ‚vzorka na paplone‘.“

Začal som sa hrabať vo svojej knižnici, čo by som si tak prečítal, aby som prišiel na vznešenejšie myšlienky. Problém je v tom, že hoci som vždy mimoriadne veľa čítal, nijako mi to v konečnom dôsledku nepomohlo. Moja knižnica aj po tom, ako ju výrazne odľahčila moja bývalá, je ešte stále plná kníh všetkého druhu, od ruských klasikov po Umberta Eca a

20 Eliasa Canettiho, v ktorých je množstvo veľkých myšlienok, čo som si aspoň raz precedil cez hlavu, a predsa sa to podstatne neprejavilo na ušľachtilosti mojich tém. Okrem toho, najlepšie príbehy – a to, čo ja v knihách hľadám, sú práve príbehy – sú aj tak hlavne o vášni, sexe, osude a vraždách.

Nakoniec som našiel na kazete film od Woodyho Allena Annie Hallová a pustil som si ten.

25 Jednak je to veľmi svieže dielko, jednak mám u Woodyho pocit, že jeho tápanie životom malo nejakú pointu, aj keď uznávam, že dosť svojráznu, keďže si nakoniec zobral aziatku, ktorá mu predtým roky hovorila „tati“.

Vzal som si do postele štôš časopisov, ktoré som si posledné týždne kupoval a nestíhal čítať, a čerpal som plnými dúškami informácie o Afganistane, výdobytke kozmetického priemyslu, názoroch našich verejne aktívnych osobností a o tom, akou závratnou rýchlosťou technologicky zastaráva môj počítač. Moju kultivovanú, zľahka depresívnu nudu mi narušila Hysterka. Zavolala mi priamo z prechádzky s ďalším psom z útulku. Odkedy čaká dieťa, tiež má pocit, že problémy sa dajú rozchodiť. Tentoraz zasiahla do môjho života ako povestný deus ex machina. Povedala, že videla Sante vchádzať do domu s nejakým mužom a vyzerali, že

35 spolu riešia dosť vážne veci, a keď teda my dvaja nie sme schopní otvorene hovoriť o svojej vzťahovej kríze, tak možno v okamihu, ako sa ocitneme v milostnom trojuholníku, tvárou v tvár realite, nič nám neostane a povieme si, čo si máme povedať.

Maxim E Matkin, *Polnočný denník* (2002)

(a) Aké funkcie majú v texte humor a irónia?

(b) Ako je charakterizovaný protagonista vo vzťahu k sebe samému, k svojmu okoliu, k iným postavám a pod?

2.

Modlitba

Uprostred toľkých strašných otázok
nájdi ma. Keď sa budem za súmraku
prechádzať
v padajúcom lístí,

5 zažiar mi
ticho
v mojich temnejúcich dlaniach.

Nech sa vrátim do izby
s tebou
10 v zaťatej dlani,

nech si pri mne, keď sa pýtam vecí,
keď ich prosím
o jediné slovo,

nech si pri mne, keď sám zápasím,
15 keď sa preťahujem
so smrťou, sporím o rým,

nech hoci kľačiačky – a predsa
nie na kolenách! –
nájdem to, čo vyrastá
20 z korieňov slov,

nech neosamiem,
nech neosamiem,
nech neosamiem v tejto krajine

iba s dlaňou, keď ju opäť otvorím...

Marián Reisel, *Not Waiting for Miracles* (1993)

- (a) Ako a s akým účinkom využíva básnik opakovanie?
(b) Akú funkciu/funkcie majú želacie vety pri rozvíjaní témy básne?
-